

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา ของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา" ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย
เป็นลำดับดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้า
2. ตัวอย่างประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร รายงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียน
การสอนวิชาสังคมศึกษา และโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
2. สัมภาษณ์ ครูสังคมศึกษาที่ทำการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ในด้านการ
ใช้หลักสูตร วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การใช้
สื่อการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อรวบรวมข้อมูลไว้ใช้เป็นแนวทาง ใน
การสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

ตัวอย่างประชากร

1. ตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม คือครูสังคัมศึกษาที่สอนวิชาสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาปีการศึกษา2534 จำนวน 109 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น214 คน

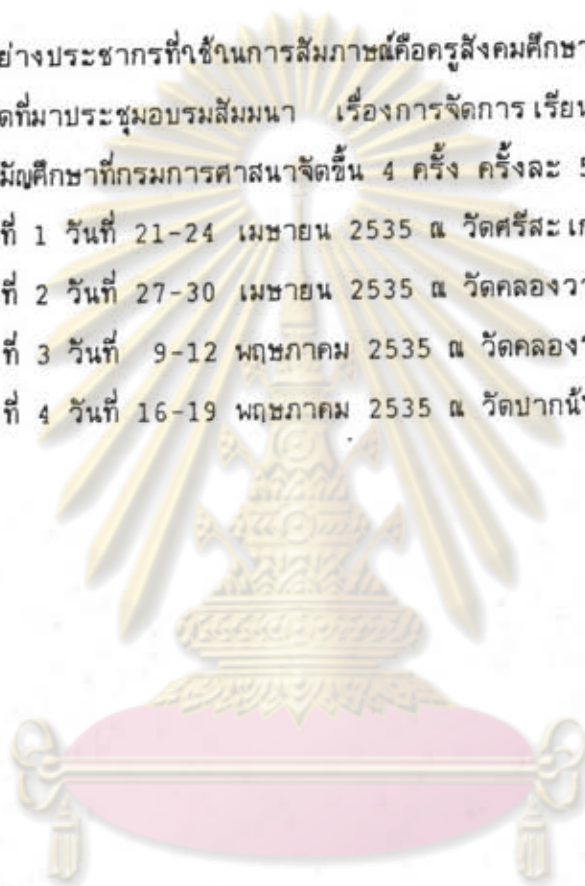
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์คือครูสังคัมศึกษาจำนวน 20 คน จากจำนวนครูสังคัมศึกษาทั้งหมดที่มาประชุมอบรมสัมมนา เรื่องการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่กรมการศาสนาจัดขึ้น 4 ครั้ง ครั้งละ 5 คน ดังต่อไปนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 21-24 เมษายน 2535 ณ วัดศรีสะแก อ. เมือง จ.หนองคาย

ครั้งที่ 2 วันที่ 27-30 เมษายน 2535 ณ วัดคลองวาฬ อ. เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์

ครั้งที่ 3 วันที่ 9-12 พฤษภาคม 2535 ณ วัดคลองโพธิ์ อ. เมือง จ.อุตรดิตถ์

ครั้งที่ 4 วันที่ 16-19 พฤษภาคม 2535 ณ วัดปากน้ำ อ. เมือง จ.ระยอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนตัวอย่างประชากร

เขตการศึกษา	จังหวัด	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนครู (คน)	
กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร	พระนคร	วชิรมุกฎ	3	
		พระนคร	*บาลีสาธิตศึกษามหาจุฬายา	2	
		พระนคร	*บาลีเตรียมอุดมศึกษามหาจุฬายา	2	
		บางกะปิ	วัดศรีบุญเรือง	2	
		บางกอกน้อย	พุทธศาสตร์วิทยา	1	
		สัมพันธวงศ์	กุศลสมาครวิทยาลัย	2	
		สัมพันธวงศ์	วัดมังกรกมลาวาสนิเทศาคม	1	
		คลองหลวง	วัดสว่างภพ	2	
		เมือง	ธรรมจักรวิทยา	2	
		หนองจิก	*มูลนิธินันทปริยัติธรรมสามัญศึกษา	2	
นครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	เมือง	พระปริยัติธรรมนราธิวาส	1	
		ฉวาง	ถ้ำทองพรธรรมา	2	
		เมือง	ถ้ำวราษณ์วิทยา	2	
		เมือง	*สาธิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์ภาคทักษิณ	3	
		เข็ยราใหญ่	สังฆมรภัคปัญญารานุสรณ์	3	
		สงขลา	สภิงพระ	พุทธวิทยา	2
		เมือง	แสงทองวิทยาธรรม	3	
		เมือง	*สิทธิธรรม	1	
		เมือง	พระปริยัติธรรมจังหวัดระนอง	2	
		สุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	เมือง	โพนสีงวรวิทยา
บางปะอิน	วัดนิเวศธรรมประวัติ			2	
สิงห์บุรี	สิงห์บุรี	อินทร์บุรี	*นิสิตสุตคุณานุสรณ์	1	
		อินทร์บุรี	วัดโพนสถ์อินทร์บุรี	2	
		อินทร์บุรี	พระปริยัติธรรมสังฆมรภัควิทยา	2	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เขตการศึกษา	จังหวัด	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนครู (คน)
6	อ่างทอง	เมือง	*ศรีเมืองทองวิทยา	2
		สรรบุรี	พระพุทธบาท พระปริยัติธรรมพลาณสูตรวิทยา	2
		อุทัยธานี	เมือง	ปริยัติธรรมวัดเนินเหล็ก
7	เพชรบูรณ์	หล่มสัก	*ปริยัติธรรมสามัญวัดพระพุทธศักดิ์กตา	2
		หล่มเก่า	ปริยัติธรรมวัดสระเกษ	1
		เมือง	พระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ	2
		อุดรดิตถ์	เมือง	พระปริยัติธรรมสามัญอาราม
8	สุโขทัย	เมือง	ราชธานีวิทยาลัย	2
	เชียงราย	เมือง	พุทธวงศวิทยา	3
		พาน	*ชยาภิวัฒน์วิทยา	3
	เชียงใหม่	เชียงใหม่	โสภณเจริญธรรมวิทยา	1
		เมือง	สมเด็จพระพุทธชินวงศ์	3
		เมือง	บาลีสถาธิศึกษามหาจุฬา	2
		เมือง	เชตุพนศึกษา	3
	ลำปาง	เมือง	*ศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา	2
		แม่ทะ	สุนทรวิทยา	2
		งาว	วิจิตรธรรมคุณอุปถัมภ์	1
ลำพูน	ป่าซาง	ธรรมสาธิตศึกษา	3	
	บ้านโฮ้ง	*วัดบ้านโฮ้งหลวง	3	
	เมือง	วัดบ้านแจ่ม (โสภณวิทยา)	2	
ลำพูน	เมือง	อินทรวินิตวิทยา	1	
	ลี้	วัดหนองคำ	2	
พะเยา	ดอกคำใต้	สุวรรณคณานุสรณ์	2	
	จุน	ห้วยข้าวก่าวิทยา	2	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เขตการศึกษา	จังหวัด	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนครู(คน)	
8	แพร่	เมือง	*พุทธโกศชัยวิทยา	3	
		น่าน	นันทบุรีวิทยา	3	
9	ขอนแก่น	เมือง	ประภัสสรวิทยา	1	
		เมือง	วัดท่าพระหงษ์ เทศประดิษฐ์	2	
		เมือง	จันทรังษีวิทยา	2	
		เมือง	จันทรวินวิทยา	1	
		ภูเวียง	มิ่ง เมืองธีรานู เคราะห์	2	
		พล	ศรี เมืองพลวิทยา	2	
		น้ำพอง	ปริยัติธรรมภูผาลังวร	2	
		น้ำพอง	ปริยัติธรรมบุญสารโสภิตวิทยา	1	
		ชุมแพ	*สารคุดวิทยา	1	
		หนองคาย	เมือง	พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา	2
		เมือง	*บาลีสาธิตศึกษามหาจุฬาร	3	
		เมือง	บาลีสาธิตศึกษาวัด เขตอุดม	3	
		บึงกาฬ	วัดศรีโสภณธรรมทาน	2	
		บึงกาฬ	พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา	2	
		อุดรธานี	เมือง	พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา	1
			บ้านผือ	พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา	2
มุกดาหาร	นิคมคำสร้อย	สุทธธรรมรังสี	1		
เลย	เมือง	ศรีจันทรวินวิทยา	2		
	เมือง	วัดศรีวิชัยวนาราม	1		
	วังสะพุง	วัดวังสะพุงพัฒนาราม	2		
	วังสะพุง	โกวิทวิทยา	2		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เขตการศึกษา	จังหวัด	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนครู (คน)
9	ร้อยเอ็ด	เมือง	ธีรปริยัติ	1
		เมือง	สุนทรธรรมปริยัติ	2
		พนมไพร	ปริยัติสารคุณ	2
		สุวรรณภูมิ	สุนทรณภูมิพิทยา	2
		เกษตรวิสัย	เกษตรโรสมคุณ	2
		10	อุบลราชธานี	เมือง
	เมือง	กิตติวิทยากร	2	
	เมือง	*บาลีสาธิตศึกษามหาจุฬาฯ	5	
	พิบูลมังสาหาร	พระปริยัติธรรมวัดโพธิตาก	1	
	บุณฑริก	ศรีมงคลศึกษากร	2	
	ม่วงสามสี	อัครธรรมวิทยา	2	
	ม่วงสามสี	หนองขุ่นวิทยา	1	
	เขื่องาน	วชิรญาณีวิทยา	2	
	เขื่องาน	*สาธุกิจวิทยา	2	
	เดชอุดม	บาลีมัธยมศึกษา	2	
	มหาสารคาม	เมือง	บาลีสาธิตศึกษามหาจุฬาฯ	2
		บรบือ	ปทุมพิทยากร	2
		กันทรวิชัย	ปริยัติธรรมวัดสุวรรณาวาส	2
		วาปีปทุม	วาปีคณานุสรณ์วิทยา	3
		วาปีปทุม	หนองแวงวิทยาคม	1
		นาเชือก	วัดศรีเมืองนาเชือก	3
	มหาสารคาม	เขียงยืน	*ปัจจุฉิม เขียงยืน	2
		แกด้า	ดาวดึงษธรรมวิทยา	1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เขตการศึกษา	จังหวัด	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนครู(คน)
10	กาฬสินธุ์	กมลาไสย	ชัยมงคลวิทยา	1
	นครพนม	ธาตุนพนม	พระปริยัติธรรมวัดพระธาตุนพนม	2
11	นครราชสีมา	เมือง	พระปริยัติธรรมนครราชสีมา	2
		เมือง	*วิสุทธิพรตวิทยาคม	3
		ประทาย	ศรีปริยัติคุณศึกษา	2
ชัยภูมิ	เมือง	*พุทธธรรมวิทยา	2	
	แก่งคร้อ	ประจักษ์วิทยาอนุสรณ์	2	
บุรีรัมย์	เมือง	ปริยัติธรรมวิทยา	2	
สุรินทร์	เมือง	พระปริยัติธรรมวิมลวิทยา	2	
	เมือง	พระปริยัติธรรมโกศลวิทยา	2	
	ท่าตูม	โพธิศึกษา	2	
ศรีสะเกษ	เมือง	ศรี เกษตรวิทยา	2	
12	ชลบุรี	เมือง	ผาสุกวิทยา	2
	ระยอง	เมือง	มงคลวิทยา	2
	เมือง	*อานวยวิทยา	2	
รวม			109	214

* หมายถึง โรงเรียนที่ทำการสัมมนาครูสังฆคัมคศึกษา

จำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือครูสังฆคัมคศึกษาที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาปีการศึกษา2534 จำนวน 109 โรงเรียนจาก 13 เขตการศึกษา 42 จังหวัด รวมเป็นจำนวนตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 214 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา
สังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาชั้น 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้อตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ
เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคม
ศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้หลักสูตร
2. วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. การใช้สื่อการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผลการเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคม
ศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้หลักสูตร
2. วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. การใช้สื่อการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผลการเรียน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
การจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา สังคมศึกษาชั้น 1 ชุด ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีลักษณะดังนี้ คือ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาซึ่งมีลักษณะข้อคำถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list) มีจำนวนทั้งหมด 23 ข้อ

การสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ วารสาร รายงาน และงานวิจัย รวมทั้งการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนประสบการณ์ของผู้วิจัย เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น
2. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จากข้อมูลเบื้องต้น หลังจากนั้น นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (ดูภาคผนวก ก.) ตรวจสอบแก้ไขข้อความ เพื่อพิจารณาและเสนอแนะความเหมาะสมและความครอบคลุมเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้สมบูรณ์ขึ้น
3. นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่เคยสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 10 คน ที่ไม่เกี่ยวข้องอย่างประชากร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เรียบร้อยแล้วไปใช้กับ ครูสังคมศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปขอความอนุเคราะห์ จากกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย ส่งไปถึง เจ้าสำนักเรียน ครูใหญ่ ของโรงเรียนที่เป็นประชากร เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและรวบรวม ข้อมูลด้วยตนเองบางส่วน ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เป็นบางส่วน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 214 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 190 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.79 สำหรับแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองทั้งหมดจำนวน 20 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ คิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ เพื่อหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

โดยกำหนดคะแนนแต่ละอันดับดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

เมื่อหาค่ามัชฌิม เลขคณิต ($\bar{X}$) แล้วนำมาแปลความโดยถือ เกณฑ์ดังนี้

3.56 - 4.00	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด
2.56 - 3.55	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
1.56 - 2.55	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.55	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่ามา แจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ เพื่อหาค่ามัชฌิม เลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดคะแนนแต่ละอันดับดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

เมื่อได้ค่ามัชฌิม เลขคณิต ($\bar{X}$) แล้วนำมาแปลโดยถือเกณฑ์ดังนี้

3.56 - 4.00	หมายความว่า	เป็นปัญหามากที่สุด
2.56 - 3.55	หมายความว่า	เป็นปัญหามาก
1.56 - 2.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อย
1.00 - 1.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อยที่สุด

นำค่ามัชฌิม เลขคณิต ($\bar{X}$) ที่ได้มาจัดอันดับแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 4 ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด (Open ended) มาแจกแจงความถี่ และคิดร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาแจกแจงความถี่และคิดค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร ประคอง กรรณสูตร(2525:28)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนของผู้ตอบในข้อนี้}}{\text{จำนวนของผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. หาค่ามัชฌิม เลขคณิต ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร ประคอง กรรณสูตร(2525:40)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่ามัชฌิม เลขคณิต

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

f แทน จำนวนความถี่

X แทน ค่าน้ำหนักคำตอบ เป็น 4 3 2 1

$\sum fX$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนความถี่กับคะแนน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร
 ประคอง กรรณสูตร(2525:83)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left[\frac{\sum fX}{N}\right]^2}$$

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum fX$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนความถี่กับคะแนน

$\sum fX^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

N แทน ประชากรทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย